

Kontrola przeprowadzona przez Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt

Instytucja kontrolująca:

Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt w Warszawie

Kontrola przeprowadzona w dniach:|

01.07 – 23.07.2021 r.

Zakres kontroli:

Realizacja programu hodowlanego świń.

Dokumenty kontrolne:

Protokół kontroli

KRAJOWE CENTRUM
HODOWLI ZWIERZĄT
w Warszawie

KHS.530.2.2021.3

PROTOKÓŁ PRZEBIEGU KONTROLI URZĘDOWEJ

przeprowadzonej w Instytucie Zootechniki – Państwowym Instytucie Badawczym, ul. Sarego 2, 31-047 Kraków, zwanym dalej IZ-PIB.

Osobą kierującą podmiotem kontrolowanym jest Pan dr Krzysztof Duda – dyrektor Instytutu Zootechniki - Państwowego Instytutu Badawczego.

Kontrolę urzędową, w okresie od 01.07.2021 r. do 23.07.2021 r. przeprowadzili kontrolerzy Wydziału Kontroli Hodowli i Rozrodu Zwierząt Gospodarskich Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt w Warszawie:

1. Andrzej Czerwieniec na podstawie upoważnienia do kontroli Nr 98/2021 z dnia 30.06.2021 r. (akta kontroli str. nr 3),
2. Michał Panas na podstawie upoważnienia do kontroli Nr 99/2021 z dnia 30.06.2021 r. (akta kontroli str. nr 4),
3. Grzegorz Czub na podstawie upoważnienia do kontroli Nr 100/2021 z dnia 30.06.2021 r. (akta kontroli str. nr 5).

Temat kontroli: realizacja programu hodowlanego świń.

Cel kontroli: sprawdzenie czy podmiot kontrolowany realizuje program hodowlany świń linii 990.

Kontrolą objęto okres od dnia 01.11.2018 r. do dnia 30.06.2021 r.

O zakresie i terminie rozpoczęcia kontroli poinformowano IZ-PIB pismem znak KHS.530.2.2021.2 z dnia 16.06.2021 r. (akta kontroli str. nr 1-2), zwracając się z prośbą o przysłanie w dniu rozpoczęcia kontroli na wskazany w piśmie adres e-mail: aktualnego odpisu KRS IZ-PIB, upoważnienia wystawionego przez osoby reprezentujące podmiot, dla pracowników udzielających oświadczeń w zakresie przedmiotu kontroli; obowiązującego

w okresie objętym kontrolą programu hodowlanego świń linii hodowlanej 990, zatwierdzonego przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz informacji o liczebności populacji zwierząt hodowlanych i liczbie hodowców uczestniczących w realizacji ww. programu na dzień 30.06.2021 r.

Z uwagi na nadzwyczajną sytuację wynikającą z obowiązywania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemiologicznego, kontrola została przeprowadzona w sposób hybrydowy. W dniu 01.07.2021 r. wysłano do podmiotu wiadomość e-mail, potwierdzającą rozpoczęcie kontroli oraz zawierającą skany upoważnień kontrolerów KCHZ i oświadczenie dotyczące przetwarzania danych osobowych (akta kontroli str. nr 6-7). W dniach 02.07.2021 r. oraz 05.07.2021 r. IZ-PIB przekazał kontrolującym wiadomościami e-mail (akta kontroli str. nr 8, 15) skany następujących dokumentów:

- KRS IZ-PIB., stan na dzień 02.07.2021 r. (akta kontroli str. nr 9-14);
- *Programu hodowlanego świń linii 990* (akta kontroli str. nr 16-44).

Pozostałe dokumenty wskazane w piśmie informującym o kontroli zostały uzupełnione przez IZ-PIB w dniu 06.07.2021 r. (informacja o liczebności populacji zwierząt hodowlanych i liczbie hodowców uczestniczących w realizacji ww. programu na dzień 30.06.2021 r.) oraz w dniu 15.07.2021 (wiadomość e-mail zawierająca upoważnienie do udzielania informacji w zakresie prowadzonej kontroli dla Pana dr inż. Mariana Kamyczka – dyrektora Instytutu Zootechniki - Państwowego Instytutu Badawczego Zakładu Doświadczalnego Pawłowice) (akta kontroli str. nr 62-65 i 329-330).

W dniach 06-09.07.2021 kontrolujący przeprowadzili kontrolę w Instytucie Zootechniki - Państwowym Instytucie Badawczym Zakładzie Doświadczalnym Pawłowice, ul. Mielżyńskich 14, 64-122 Pawłowice. W trakcie kontroli podmiot przekazał kontrolującym następujące dokumenty (w formie oryginalnej lub kserokopii potwierdzonych za zgodność z oryginałem):

- odpowiedzi i wyjaśnienia na pytania zadane w trakcie kontroli przez kontrolerów dotyczące: badań genotypu RYR1, systemu identyfikacji zwierząt, archiwizacji danych, publikowania wyników oceny użytkowej i genetycznej, rozrodu oraz podstawy prawnej prowadzenia rejestru (akta kontroli str. nr 45);
- kopię decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nr 51/99 z dnia 24.11.1999 r. dotyczącej zezwolenia na prowadzenie rejestrów dla knurów linii 990 i dla loch linii 990 (akta kontroli str. nr 46-47);

- fotografie kolczyka stosowanego przez IZ-PIB do pomocniczej identyfikacji zwierząt (akta kontroli str. nr 48-49);
- przykładowe wydruki z programów komputerowych REJESTR 990 oraz ANAPIG (akta kontroli str. nr 50-58);
- przykładowe wyniki badań knurów w kierunku wrażliwości na stres (akta kontroli str. nr 59);
- upoważnienia dla osób obsługujących programy komputerowe związane z prowadzeniem rejestru (akta kontroli str. nr 60-61);
- wykazy dotyczące stanów zwierząt na dzień 30.06.2021 r. (akta kontroli str. nr 62-65);
- sprawozdania z prowadzenia rejestru dla świń linii 990 za rok 2019 i 2020 (akta kontroli str. nr 66-77);
- wyniki oceny użytkowości tucznej i rzeźnej (akta kontroli str. nr 78-88);
- druki stosowanych: *Karty lochy* i *Karty knura* (akta kontroli str. nr 89-91);
- wydruki: *Świadectw zootechnicznych, Metryczek, Protokołów oceny przyżyciowej, Raportów rozszerzonych z oceny przyżyciowej, Raportów użytkownika z programu ANAPIG dotyczących pokryć, Raportów użytkownika z programu ANAPIG dotyczących urodzeń; kserokopie wybranych stron z Notesu miotów oraz kserokopie Protokołów urodzeń zwierząt* (akta kontroli str. nr 92-327).

W dniu 14.07.2021 r. kontrolerzy wiadomością e-mail zwrócili się do IZ-PIB z prośbą o uzupełnienie informacji dotyczących przedmiotu kontroli (akta kontroli str. nr 328). W odpowiedzi na powyższe, w dniu 16.07.2021 r. otrzymano od podmiotu kontrolowanego wiadomości e-mail (akta kontroli str. nr 331, 353) zawierające:

- skan pełnomocnictwa dyrektora dr inż. Mariana Kamyczka (akta kontroli str. nr 332);
- informacje uzupełniające o wybranych loszkach, o liczbie zwierząt uczestniczących w programie hodowlanym na dzień 30.06.2021 r., informację o sprzedaży loszek, pokroju zwierząt oraz o rejestrowaniu upadków zwierząt (akta kontroli str. nr 333);
- skany przykładowych wydruków z programu OPTIMATE (akta kontroli str. nr 334-335);
- zrzut ekranu z programu ANAPIG dotyczący upadków prosiąt (akta kontroli str. nr 336);
- zrzut ekranu z programu REJESTR 990 dotyczący pokroju zwierząt (akta kontroli str. nr 337);
- zdjęcia tatuażu wybranego zwierzęcia, dokumentujące sposób znakowania (akta kontroli str. nr 338-339);

- skan *Metryczki* nr 373/30696 dotyczącej miotu lochy nr 26373-4108/19 (akta kontroli str. nr 340);
- skan maila potwierdzającego wysyłkę danych do obliczenia wartości genetycznej do IZ-PIB w Balicach (akta kontroli str. nr 341);
- skany *Świadectw zootechnicznych i Zaświadczenia hodowlanego* (akta kontroli str. nr 342-352);
- skany *Raportów rozszerzonych z oceny przyżyciowej* (akta kontroli str. nr 354-362).

W dniu 19.07.2021 r. kontrolerzy poprosili wiadomością e-mail IZ-PIB o dodatkowe wyjaśnienia związane z liczebnością pogłównia zwierząt, identyfikacją, kontrolami wewnętrznymi oraz szczegółami dotyczącymi statusu jednej z loszek (akta kontroli str. nr 363).

W odpowiedzi na powyższe w dniu 21.07.2021 r. IZ-PIB przysłał wiadomości e-mail (akta kontroli str. nr 364-365, 371-372) zawierające:

- skany wydruku z systemu ANAPIG dotyczącego liczby loszek (nie wpisanych do rejestru) na dzień 30.06.2021 r. (akta kontroli str. nr 366-367);
- zrzut ekranu z systemu ANAPIG dotyczący statusu loszki 26373-0379/21 (akta kontroli str. nr 368);
- zdjęcia tatuażu zwierzęcia o numerze 26373-2966/21 (akta kontroli str. nr 369-370);
- wyjaśnienia dotyczące liczebności pogłównia zwierząt linii 990, statusu loszki nr 26373-0379/21 oraz systemu kontroli rejestracji danych (akta kontroli str. nr 373).

Kontrolę realizacji programu hodowlanego świń linii 990 przeprowadzono porównując zapisy programu hodowlanego z posiadaną przez podmiot dokumentacją dla 37 wybranych przez kontrolujących zwierząt oraz informacjami zawartymi w programach komputerowych, w których rejestrowane są dane związane z prowadzeniem rejestru hodowlanego. Dodatkowo analizowano zapisy dotyczące rodziców i rodzeństwa wybranych do kontroli zwierząt jak również dane innych zwierząt, znajdujące się w kontrolowanych dokumentach. W trakcie kontroli przeanalizowano 37 *Świadectw zootechnicznych*, zapisy dotyczące 37 wytypowanych do kontroli zwierząt, znajdujące się w *Notesach miotów*, 35 *Metryczek*, 36 *Protokołów oceny przyżyciowej*, 10 *Raportów rozszerzonych z oceny przyżyciowej*, 9 *Raportów użytkownika* dotyczących pokryć oraz 9 *Raportów użytkownika* dotyczących urodzeń.

Dla udokumentowania niektórych czynności związanych z realizacją programu hodowlanego takich jak: dodatkowa identyfikacja zwierząt, rejestracja upadków prosiąt,

9.

archiwizacja danych oraz kontrole wewnętrzne, przyjęto pisemne oświadczenia podmiotu kontrolowanego (akta kontroli str. nr. 45, 333 i 373).

Informacji i wyjaśnień związanych z tematem kontroli udzielał Pan dr inż. Marian Kamyczek – dyrektor IZ-PIB Zakładu Doświadczalnego Pawłowice na podstawie upoważnienia otrzymanego od dyrektora IZ-PIB (akta kontroli str. nr 330).

W toku kontroli ustalono, co następuje:

IZ-PIB jest uprawniony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do prowadzenia oceny wartości użytkowej i hodowlanej świń linii 990 (obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 stycznia 2021 r. w sprawie podmiotów uprawnionych do prowadzenia oceny wartości użytkowej lub oceny genetycznej bydła, świń, owiec, kóz i koni, M. P. z 2021 r., poz. 126). Ponadto posiada zezwolenie MRiRW na prowadzenie rejestru świń linii 990 na podstawie Decyzji Nr 51/99 z dnia 24.11.1999 r. Do ww. decyzji dołączony został program hodowlany (pismo Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi znak ŻW.hzg.027.112.2018.jp z dnia 31.10.2018 r.).

W związku z rozpoczęciem stosowania od dnia 1 listopada 2018 r. przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1012 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie zootechnicznych i genealogicznych warunków dotyczących hodowli zwierząt hodowlanych czystorasowych i mieszańców świni, handlu nimi i wprowadzania ich na terytorium Unii oraz handlu ich materiałem biologicznym wykorzystywanym do rozrodu i jego wprowadzania na terytorium Unii oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 652/2014, dyrektywy Rady 89/608/EWG i 90/425/EWG i uchylającego niektóre akty w dziedzinie hodowli zwierząt („rozporządzenie w sprawie hodowli zwierząt”), zwanego dalej rozporządzeniem (UE) 2016/1012, zgodnie z art. 64 ust. 4 tego rozporządzenia, uważa się IZ-PIB za przedsiębiorstwo hodowlane uznane przez ministra właściwego do spraw rolnictwa, w związku z czym został on umieszczony w wykazie podmiotów realizujących programy hodowlane dotyczące zwierząt mieszańców z gatunku świń, opublikowanych na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zgodnie z art. 7 ust. 1 tego rozporządzenia. Zgodnie z art. 64 ust. 4 i 5 rozporządzenia (UE) 2016/1012, IZ-PIB podlega przepisom przewidzianym w ww. rozporządzeniu i w związku z tym zobowiązany jest do dostosowania treści programów hodowlanych do tego rozporządzenia.

Kontrola w zakresie zgodności programów hodowlanych świń z obowiązującymi przepisami, przeprowadzona w 2019 r. (protokół kontroli znak KHS.530.7.2019.3 z dnia

06.09.2019 r.) wykazała, że Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy dostosował treść programu hodowlanego dla świń 990 do wymogów rozporządzenia (UE) 2016/1012.

Wynik ustaleń i czynności kontrolnych:

- I. *Cel realizowanego programu hodowlanego:* zgodnie z zapisami programu hodowlanego, celem jest doskonalenie świń linii 990. Stwierdzono, że cel opisany w programie hodowlanym jest realizowany.

- II. *Nazewnictwo zwierząt objętych programem hodowlanym:* zgodnie z zapisami programu hodowlanego, zwierzęta linii 990 w nim uczestniczące określa się nazwą: loszka linii 990 i knur linii 990. Na podstawie przeprowadzonej analizy *Metryczek, Świadectw zootechnicznych* oraz wydruków z programów komputerowych dotyczących wybranych do kontroli zwierząt stwierdzono, że IZ-PIB stosuje nazewnictwo: knurek / knur, loszka / locha (akta kontroli str. nr 92-327).

- III. *Szczegółowa charakterystyka i wzorzec świń linii 990:* w programie hodowlanym ujęto charakterystykę i wzorzec świń linii 990. Ponadto jako minimalną liczbę zwierząt uczestniczących w programie hodowlanym i objętych oceną wartości użytkowej i hodowlanej przyjęto 400 loch i 20 knurów.
W związku z zagrożeniem ASF, w trakcie kontroli nie dokonano weryfikacji zgodności zwierząt ze wzorcem opisanym w programie hodowlanym.
Zgodnie z oświadczeniem podmiotu, na dzień 30.06.2021 r. liczba zwierząt uczestniczących w programie hodowlanym wynosiła 419 loch, 226 loszek i 21 knurów, w związku z czym wymogi dotyczące minimalnego pogłowia zwierząt zapisane w programie hodowlanym zostały spełnione (akta kontroli str. nr 373).

- IV. *Obszar geograficzny, na którym realizowany jest program:* zgodnie z zapisami programu hodowlanego, program krzyżowania z udziałem świń linii 990 będzie realizowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
Zgodnie z dokumentacją przedstawioną przez IZ-PIB, hodowla świń linii 990 prowadzona jest w dwóch stadach o numerach 373 i 374, zlokalizowanych w Pawłowicach, należących do IZ-PIB (akta kontroli str. nr 63-77).

V. *Sposób identyfikacji zwierząt*: zgodnie z zapisami programu hodowlanego, świnie linii 990 znakuje się w wieku 21 dni $\pm$ 3 dni życia. W obrębie miotu znakowane są w pierwszej kolejności knurki a następnie loszki. Zwierzęta znakuje się (poprzez tatuowanie uszu) niepowtarzalnym indywidualnym numerem identyfikacyjnym, składającym się z 11 cyfr. Pierwsze pięć cyfr tatuowanych na lewym uchu oznacza symbol jednostki terenowej/województwa (dwie cyfry - 26) oraz kod stada (trzy cyfry). Kolejnych sześć cyfr tatuowanych jest na prawym uchu zwierzęcia i oznacza kolejny numer zwierzęcia w stadzie, które ukończyło 21 dzień życia w danym roku (cztery cyfry) oraz roku, w którym zwierzę ukończyło 21 dzień życia (dwie cyfry).

Na podstawie 37 *Świadectw zootechnicznych*, zapisów dotyczących 37 wytypowanych do kontroli zwierząt, znajdujących się w *Notesach miotów*, 36 *Protokołów oceny przyżyciowej*, 35 *Metryczek*, 9 *Raportów użytkownika* dotyczących pokryć oraz 9 *Raportów użytkownika* dotyczących urodzeń stwierdzono, że system nadawania numerów identyfikacyjnych zwierzętom jest zgodny z ww. zasadami (akta kontroli str. nr 92-327). Zgodnie z ustawą z dnia 02.04.2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz.U. 2020 poz. 2001), zwierzęta są również oznakowane kolczykiem, na którym widnieje numer przydzielony przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR).

Podmiot oświadczył, że podstawowym systemem identyfikacji zwierząt jest tatuaż wykonany w wieku 3 tygodni życia. Dodatkowo wszystkie knury i lochy kierowane na remont stada podstawowego, dla łatwiejszej identyfikacji otrzymują kolczyk, na którym powtórzony jest 11 cyfrowy indywidualny numer, taki jak na lewym i prawym uchu zwierzęcia (akta kontroli str. nr 45).

IZ-PIB przekazał kontrolującym zdjęcia uszu zwierzęcia z tatuażem, zgodnym z zapisami programu hodowlanego oraz z kolczykiem przydzielonym przez ARiMR (akta kontroli str. nr 369-370), w związku z powyższym stwierdzono spełnienie zapisów programu hodowlanego.

VI. *System ewidencjonowania rodowodów świń linii 990*: zgodnie z zapisami programu hodowlanego, rodowody zwierząt są dostępne w programie REJESTR 990 wraz z modułem OT-DANE. Dane podlegające rejestrowaniu obejmują: nazwę hodowcy, indywidualny numer identyfikacyjny zwierzęcia, datę urodzenia, płeć i numer wpisu zwierzęcia w rejestrze, indywidualne numery identyfikacyjne ojca i matki zwierzęcia oraz numery wpisu ojca i matki zwierzęcia w rejestrze. Dla rejestru linii 990 przyjęte jest

oznaczenie kodowe 90. IZ-PIB oświadczył, że dane dotyczące wyników oceny wartości użytkowej są archiwizowane raz w tygodniu (akta kontroli str. nr 45).

Analiza zapisów wykonanych w programie REJESTR 990 potwierdziła ww. założenia. Stwierdzono, że w programach komputerowych używanych do prowadzenia rejestru świń linii 990, stosowane są oznaczenia kodowe 90 oraz 9090 (akta kontroli str. nr 52-53, 77).

- VII. *Cele programu hodowlanego w zakresie selekcji i hodowli*: zgodnie z zapisami programu hodowlanego, głównym celem realizacji programu jest doskonalenie populacji świń linii 990. Kwalifikacja poszczególnych osobników do hodowli prowadzona jest w oparciu o wyniki oceny cech związanych z rozrodem oraz cech tucznych i rzeźnych określanych przyżyciowo, jak też poubojowo. Kryteria dopuszczenia do kwalifikacji opierają się w pierwszej kolejności na ocenie pokroju i budowy. Jedynie zwierzęta posiadające ocenę budowy i pokroju na poziomie dobrym i bardzo dobrym są przedmiotem dalszych prac selekcyjnych. Do dalszej kwalifikacji kierowane są osobniki: pochodzące z miotów o liczebności minimum 8 sztuk żywo urodzonych prosiąt i minimum 8 sztuk prosiąt w 21 dniu życia, posiadające tempo wzrostu oraz indeks oceny przyżyciowej odpowiednio dla knurków min 600 g i 110 pkt. oraz dla loszek 500 g i 85 pkt. Ponadto wymagana jest u zwierząt liczba minimum 12 sutków jak również knury linii 990 powinny posiadać wyłącznie genotyp RYR1^C/RYR1^C.

Podmiot oświadczył, że oznaczenia genotypu RYR1 wykonywane były w odniesieniu do młodych knurów linii 990 kierowanych na remont stada. Do stada kierowane były wyłącznie knury posiadające genotyp RYR1/CC (akta kontroli str. nr 45).

Analiza 36 *Protokołów oceny przyżyciowej* (akta kontroli str. nr 92-327) i 10 *Raportów rozszerzonych z oceny przyżyciowej* (akta kontroli str. nr 255-256, 354-362) potwierdziła spełnienie wymagań dotyczących liczby sutków, liczebności miotów, tempa wzrostu oraz indeksu oceny przyżyciowej, za wyjątkiem loszki o numerze 26373-0379/21, która została zakwalifikowana do dalszej hodowli mimo pochodzenia od lochy z liczbą prosiąt odchowanych do 21 dnia poniżej 8 sztuk (akta kontroli str. nr 362, 368, 373). W odniesieniu do badań genotypu wrażliwości na stres stwierdzono, że wykonywane są one w Instytucie Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu (IGiHZ PAN). Niewskazanie w programie hodowlanym IGiHZ PAN jako osoby trzeciej wykonującej zadania związane z realizacją programu hodowlanego, stanowi naruszenie art. 8 ust. 4 lit. d rozporządzenia (UE) 2016/1012 (akta kontroli str. nr 45, 59).

VIII. *System wykorzystywany do generowania, rejestracji, przekazywania oraz wykorzystania wyników oceny wartości użytkowej*: zgodnie z zapisami programu hodowlanego dane z prowadzonych ocen wartości użytkowej są wpisywane do systemu zarządzania stadem ANAPIG a następnie są przenoszone do programów OPTIMATE oraz REJESTR 990. Z programu REJESTR 990 w odstępach tygodniowych generowane są zbiory danych zawierające wykaz metryczek z ostatnich 6 miesięcy oraz wykaz pomiarów przyżyciowych wykonanych w okresie ostatnich 6 miesięcy. Dane te są przesyłane do IZ-PIB w Krakowie z siedzibą w Balicach (akta kontroli str. nr 341).

Kontrola potwierdziła stosowanie ww. programów komputerowych w zakresie prowadzenia rejestru świń linii 990 (akta kontroli str. nr 50-58, 334-335). Zgodnie z oświadczeniem podmiotu, do obsługi programów ANAPIG, REJESTR 990 i OPTIMATE upoważnionych zostało dwóch pracowników IZ-PIB (akta kontroli str. nr 60-61), którzy sporządzając dokumenty i wprowadzając dane do systemu komputerowego, dokonują bieżącej kontroli rejestrowanych danych (akta kontroli str. nr 373).

Na podstawie analizy zapisów w *Notesach miotów* dla 35 loch, 9 szt. *Raportów użytkownika* dotyczących pokryć (akta kontroli str. nr 288-299, 303-315) oraz zapisów w programie ANAPIG, potwierdzono zakres rejestrowanych danych (data pokrycia, pełny numer pokrytej samicy, pełny numer knura, informacja, które to jest krycie i do którego miotu). Potwierdzono również stosowanie indywidualnych kart loch i knurów do rejestracji pokryć i urodzeń (akta kontroli str. nr 89-91).

Analiza 14 szt. *Protokołów urodzenia zwierząt* (akta kontroli str. nr 92-287) oraz 9 *Raportów użytkownika* dotyczących urodzeń (akta kontroli str. nr 300-302, 316-327) potwierdziła zakres danych dotyczących urodzonego miotu, rejestrowanych w programie ANAPIG, tj. datę urodzenia miotu, pełen numer matki, numer kolejny miotu, liczba żywo urodzonych prosiąt w rozbiciu na płęć, liczbę martwo urodzonych prosiąt.

Na podstawie analizy zapisów w programie ANAPIG (akta kontroli str. nr 53-58) potwierdzono również prowadzenie rejestru pokryć, kartoteki miotów, notesu miotów, kartoteki prosiąt oraz metryczek miotów.

Kontrola zapisów w programach komputerowych potwierdziła prowadzenie kartotek loch i knurów oraz zakres rejestrowanych danych. W kartotece loch rejestrowano: numer własny lochy, numer wg rejestru, datę urodzenia lochy i datę wprowadzenia do stada, wyniki oceny przyżyciowej, numer własny ojca oraz jego numer w rejestrze, numer własny matki oraz jej numer w rejestrze, liczbę sutfków, datę i przyczynę brakowania,

aktualny status lochy, datę pokrycia i numer knura, dane o wszystkich miotach (daty urodzenia, ilość prosiąt urodzonych ogółem, żywych, martwych, numer własny i numer w rejestrze ojca miotu, numer metryczki, liczba prosiąt w 21 dniu życia, liczbę prosiąt odsadzonych, indeks kojarzenia SKURTCh). W kartotece knurów rejestrowano: numer własny knura, numer wg rejestru, grupę rasową, datę urodzenia knura i datę wprowadzenia do stada, wyniki oceny przyżyciowej, numer własny ojca oraz jego numer w rejestrze, liczbę sutfków, datę i przyczynę brakowania, dane o liczbie wykonanych pokryć oraz skuteczności.

W ramach przeprowadzonej weryfikacji spójności danych o zwierzętach, dla których informacje znajdowały się w przedłożonych przez IZ-PIB dokumentach, kontrola wykazała niezgodności zapisów w *Notesie miotów* i w *Metryczkach* dotyczące: liczby sutfków dla zwierząt o numerach 26373-7080/18, 26373-4421/20, 26373-4431/20, 26373-4432/20, 26373-4433/20 (akta kontroli str. nr 98-99, 196-197, 213-214); liczby sutfków matki zwierzęcia o nr 26373-4893/20 (akta kontroli str. nr 190-191) oraz niezgodność numeru ojca zwierzęcia o nr 26373-2165/19 w *Notesie miotów* i w *Świadectwie zootechnicznym* (akta kontroli str. nr 140-142).

Zakres i metodyka prowadzenia wartości użytkowej i genetycznej: zgodnie z zapisami programu hodowlanego, ocena wartości użytkowej i genetycznej obejmują: ocenę użytkowości rozplodowej, przyżyciową ocenę użytkowości tucznej i rzeźnej knurków, przyżyciową ocenę użytkowości tucznej i rzeźnej loszek, ocenę wartości genetycznej świń metodą BLUP dla użytkowości rozplodowej, tucznej i rzeźnej oraz zbiorczej wartości genetycznej, a także wartość użytkową i genetyczną cech tucznych i rzeźnych na podstawie oceny poubojowej w Stacjach Kontroli Użytkowości Rzeźnej Trzody Chlewnej (SKURTCh).

Ocena użytkowości rozplodowej: analiza pól i zapisów w programie komputerowym ANAPIG potwierdziła ewidencjonowanie: daty urodzenia lochy, numerów indywidualnych ojca i matki oraz ich numerów wpisów do rejestru, liczby sutfków, daty pokrycia lochy, daty urodzenia miotu, kolejnego miotu lochy, wieku w dniu pierwszego oproszenia (dni), liczby prosiąt w miocie urodzonych ogółem (szt.), liczby prosiąt w miocie urodzonych martwo (szt.), liczby prosiąt w miocie urodzonych żywo

z podziałem na płęć (szt.), liczby prosiąt w miocie odchowanych do 21 dnia życia (szt.), dat odsadzenia prosiąt, liczbę prosiąt odsadzonych w miocie (szt.).

Zgodnie z zapisami programu hodowlanego, ocena pokroju powinna być rejestrowana w skali punktowej od 2 do 5 (ndst, dst, db, bdb). Kontrola wykazała, że do oceny pokroju w programach komputerowych i dokumentacji stosowano zapisy liczbowe (np. 75, 80, 90) lub zapisy słowne (np. db, bdb) (akta kontroli str. nr 52, 337, 352).

Program hodowlany przewiduje ewidencjonowanie „strat prosiąt do 21 dnia życia (%)”, natomiast w programie ANAPIG ewidencjonowane były straty prosiąt w sztukach (akta kontroli str. nr 333, 336).

Przyżyciowa ocena użytkowości tucznej i rzeźnej knurków: zgodnie z zapisami programu hodowlanego ocena dokonywana jest pomiędzy 150 a 210 dniem życia. Masa ocenianych zwierząt powinna wynosić minimum 90 kg. Ocena otluszczenia i umięśnienia wykonywana jest za pomocą aparatu Piglog 105 poprzez pomiar grubości słoniny i mięśnia najdłuższego grzbietu. Na ich podstawie obliczane są standaryzowane przyrosty dzienne oraz standaryzowana procentowa zawartość mięsa w tuszy, które stanowią z kolei podstawę do obliczenia indeksu oceny przyżyciowej.

Analiza 18 *Protokołów oceny przyżyciowej* knurków potwierdziła dokonywanie oceny według ww. założeń (akta kontroli str. nr 92-287).

Przyżyciowa ocena użytkowości tucznej i rzeźnej loszek: zgodnie z zapisami programu hodowlanego ocena dokonywana jest pomiędzy 150 a 210 dniem życia. Masa ocenianych zwierząt powinna wynosić minimum 80 kg, a dzienne przyrosty masy ciała liczone od urodzenia powinny być większe niż 450 g. Ocena otluszczenia i umięśnienia wykonywana jest za pomocą aparatu Piglog 105 poprzez pomiar grubości słoniny i mięśnia najdłuższego grzbietu. Na ich podstawie obliczane są standaryzowane przyrosty dzienne oraz standaryzowana procentowa zawartość mięsa w tuszy, które stanowią z kolei podstawę do obliczenia indeksu oceny przyżyciowej.

Analiza 18 *Protokołów oceny przyżyciowej* loszek potwierdziła dokonywanie oceny według ww. założeń (akta kontroli str. nr 92-287).

Ocena wartości genetycznej świń metodą BLUP dla użytkowości rozplodowej, tucznej i rzeźnej oraz zbiorczej wartości genetycznej: zgodnie z zapisami programu hodowlanego, obliczenia wartości genetycznej cech rozplodowych, tucznych i rzeźnych

z oceny przyżyciowej wykonywane są w IZ-PIB. W wyniku przeprowadzonych obliczeń otrzymuje się wartości genetyczne oszacowane dla liczby prosiąt urodzonych w miocie, liczby prosiąt odchowanych do 21 dnia życia, przyrostu dziennego i procentowej zawartości mięsa w tuszy. Obliczana jest również zbiorcza wartość genetyczna (BLUP_ZWH), obejmująca użytkowość rozplodową, tuczną i rzeźną.

Kontrola potwierdziła, że obliczenia były wykonywane, a ich wyniki publikowano pod adresem www.trzoda.izoo.krakow.pl/wydawnictwa.

Wartość użytkowa i genetyczna cech tucznych i rzeźnych na podstawie oceny poubojowej w Stacjach Kontroli Użytkowości Rzeźnej Trzody Chlewnej (SKURTCh):

Ocena użytkowości tucznej i rzeźnej badana poubojowo prowadzona jest w Instytucie Zootechniki – Państwowym Instytucie Badawczym w Stacji Kontroli Użytkowości Rzeźnej Trzody Chlewnej (SKURTCh).

Analiza *Wyników oceny użytkowości tucznej i rzeźnej kojarzenia* potwierdziła prowadzenie oceny oraz obliczenie indeksu selekcyjnego (akta kontroli str. nr 78-88).

Kontrola potwierdziła również, że wartość genetyczna cech tucznych i rzeźnych na podstawie oceny poubojowej była obliczana, a wyniki publikowano pod adresem www.trzoda.izoo.krakow.pl/wydawnictwa.

Szacowanie wartości genetycznej knurów: zgodnie z zapisami programu hodowlanego, wartość genetyczna knurów określana jest metodą BLUP.

Kontrola potwierdziła, że obliczana była wartość genetyczna knurów, a wyniki obliczeń publikowano pod adresem www.trzoda.izoo.krakow.pl/wydawnictwa.

Minimalizacja inbrodu w stadzie: zgodnie z zapisami programu hodowlanego, dla zachowania różnorodności genetycznej i utrzymania w populacji inbrodu na możliwie najniższym poziomie stosowany jest dobór indywidualny z wykorzystaniem programu komputerowego OPTIMATE. Dane rodowodowe o każdej loszce i każdym knurze wybranych na remont stada są wprowadzane do programu, który po wykonaniu obliczeń przydziela dla loszek grupy knurów charakteryzujących się najniższym spokrewnieniem. Kontrola potwierdziła stosowanie ww. procedury w związku z doбором rozplodników dla loch w stadzie (akta kontroli str. nr 334-335).

Rejestr linii 990 regulamin: zgodnie z zapisami programu hodowlanego, rejestr jest prowadzony w formie elektronicznej za pomocą programu REJESTR 990, w którym informacje na bieżąco są uzupełniane danymi z programu ANAPIG. Dane obejmują kartotekę miotów linii 990, kartotekę ocenionych przyżyciowo knurów i loszek, kartotekę loch wpisanych do rejestru oraz kartotekę knurów wpisanych do rejestru. Do rejestru wpisywane są knury i lochy, które pochodzą po rodzicach wpisanych do rejestru oraz były identyfikowane po urodzeniu zgodnie z prawem Unii dotyczącym zdrowia zwierząt.

Analiza zapisów dotyczących ww. zdarzeń dokonywanych w programach komputerowych przeprowadzona w IZ-PIB oraz 37 Świadectw zootechnicznych i 35 Metryczek wytypowanych do kontroli zwierząt (akta kontroli str. nr 92-287), potwierdziła ww. założenia.

Tryb i sposób wydawania świadectw zootechnicznych: zgodnie z zapisami programu hodowlanego, IZ-PIB powinien wydawać świadectwa zootechniczne zgodne ze wzorem zawartym w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2017/717 z dnia 10 kwietnia 2017 r. ustanawiającym zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1012 w odniesieniu do wzorów formularzy świadectw zootechnicznych dotyczących zwierząt hodowlanych i ich materiału biologicznego wykorzystywanego do rozrodu. Świadectwa zootechniczne otrzymują zwierzęta będące w wieku 150-210 dni, które zostały wpisane do rejestru i zostały poddane ocenie użytkowości tucznej i rzeźnej przeprowadzonej przyżyciowo.

IZ-PIB oświadczył, że loszki linii 990 nie były przedmiotem handlu (akta kontroli str. nr 333).

Kontrolujący stwierdzili, że IZ-PIB wystawiał świadectwa zootechniczne niezgodnie z obowiązującymi przepisami, korzystając ze wzoru przeznaczonego dla zwierząt czystorasowych, a nie dla świń mieszańców.

Informacja o publikacji wyników oceny wartości użytkowej knurów i loszek linii 990: Zgodnie z zapisami programu hodowlanego, wyniki oceny wartości użytkowej świń linii 990 udostępniane są w formie drukowanej lub na stronie internetowej IZ-PIB pod adresem www.izoo.krakow.pl

Kontrolujący stwierdzili, że IZ-PIB zamieścił wyniki oceny wartości użytkowej knurów i loszek linii 990 na swojej stronie internetowej, pod adresem innym niż wskazany w programie hodowlanym, tj. www.trzoda.izoo.krakow.pl/wydawnictwa.

- IX. *Rozstrzygnięcie sporów, prawa i obowiązki hodowców i prowadzącego rejestr hodowlany, zapewnienie o prawie własności zwierząt.* W związku z tym, że hodowla świń linii 990 prowadzona jest jedynie w dwóch stadach należących do IZ-PIB, zagadnienie dotyczące sporów związanych z prowadzeniem rejestrów oraz własnością zwierząt, jako bezprzedmiotowe, nie zostało poddane analizie w ramach niniejszej kontroli.
- X. *Oświadczenie o liczbie zwierząt, znajdujących się w posiadaniu Instytutu Zootechniki PIB, które mają uczestniczyć w realizacji programu hodowlanego dla świń linii 990:*

Tabela 1.

Populacja zwierząt hodowlanych, wg stanu na dzień 31.12.2018 r. (akta kontroli str. nr 47 protokołu kontroli znak KHS.530.7.2019.3 z dnia 06.09.2019 r.) oraz wg stanu na dzień 31.12.2019 r., 31.12.2020 r. i 30.06.2021 r. (akta kontroli str. nr 66, 72, 373).

	liczba zwierząt, stan na dzień 31.12.2018 r.	liczba zwierząt, stan na dzień 31.12.2019 r.	liczba zwierząt, stan na dzień 31.12.2020 r.	liczba zwierząt, stan na dzień 30.06.2021 r.
Loszki	640	626	447	645
Knurki	30	27	23	21
Razem	670	653	470	666

Tabela 2.

Populacja zwierząt hodowlanych wpisanych do rejestru, wg stanu na dzień 31.12.2018 r. (akta kontroli str. nr 48 protokołu kontroli znak KHS.530.7.2019.3 z dnia 06.09.2019 r.) oraz wg stanu na dzień 31.12.2019 r., 31.12.2020 r. i 30.06.2021 r. (akta kontroli str. nr 66, 72, 373).

	liczba zwierząt, wpisanych do rejestru w 2018 r.	liczba zwierząt, wpisanych do rejestru w 2019 r.	liczba zwierząt, wpisanych do rejestru w 2020 r.	liczba zwierząt, wpisanych do rejestru do 30.06.2021 r.
Lochy (licencja)	605	340	319	419
Knury	93	64	60	21
Razem	698	404	379	440

Stwierdzono, że Instytut Zootechniki Państwowy Instytut Badawczy realizuje program hodowlany świń linii 990, mimo uchybień i nieprawidłowości opisanych w niniejszym protokole.

W trakcie prowadzenia kontroli sporządzono dokumentację, która w formie „Akt kontroli” przechowywana jest w zasobach dokumentacji KCHZ.

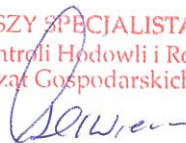
Informujemy o przysługującym prawie zgłoszenia w terminie 7 dni od daty doręczenia niniejszego protokołu pisemnych umotywowanych zastrzeżeń co do ustaleń w nim zawartych, z jednoczesnym przedstawieniem stronie kontrolującej materiałów dowodowych.

Niezłożenie umotywowanych zastrzeżeń jest jednoznaczne z przyjęciem ustaleń kontroli.

Niniejszy protokół sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach.

Przeprowadzenie kontroli odnotowano w książce ewidencji kontroli pod numerem 39.

Warszawa, 29.07.2021 r.

STARSZY SPECJALISTA
Wydział Kontroli Hodowli i Rozrodu
Zwierząt Gospodarskich

Andrzej Czerwieniec

